

RENAȘTEREA

„Și Cuvântul trup s'a făcut și s'a sălășluit întru noi și am văzut mărirea lui, mărirea ca a unui născut din Tatăl, plin de dar și de adevăr.“

Ioan 1, 14.

Organul Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

Nr. 6973/1947 Pres.

† NICOLAE,

Din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Iubitului cler și popor: Har și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Noi suntem mîntreasma lui Hristos printre cei ce se mîntuiesc și printre cei ce pier.“

II Cor. 2, 15.

Iubiții mei fii sufletești,

Slăvitul praznic al Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos ne umple din nou de bucurie inimile noastre creștinești. Pentru că el ne aduce aminte de milostivirea cea fără de margini a Tatălui ceresc, care „așa a iubit lumea, încât și pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot cel ce crede întrînsul să nu piară, ci să aibă viață veșnică“ (Ioan 3, 16).

Această sărbătorească bucurie se oglindește în strălucirea privirii noastre, în seninătatea feții noastre, în curătenia vestimentelor noastre, în cuvioșia mișcărilor noastre, în toate câte le simțim, le cugetăm sau le facem în decursul slăvitului praznic. Ea se revarsă cu însuflețire și în îndătinata cântare dela Crăciun, cântare care răsună azi din pieptul și din inima fiecărui creștin dreptcredincios: *Nașterea Ta Hristoase, Dumnezeule nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței; că ntru dânsa cei ce slujeau stelelor dela stea s'au învățat, să se nchine Ție, soarelui dreptății și să Te cunoască pe Tine, răsăritul cel de sus. Doamne, mărirea Ție!*

Și cum nu ne-am bucura de praznicul Crăciunului, când bine știm că odată cu întruparea Fiului lui Dumnezeu veac nou a început pentru oameni: veac nou de lumină, după îndelungatul întunec care a învăluit lumea înainte de Hristos! Prin Hristos a răsărit lumii „lumina cunoștinței“ și „soarele dreptății“. Prin Hristos s'au deschis iarăși porțile Raiului din care omul o fost izgonit pentru păcatul neascultării. Prin Hristos s'a surpat zidul dintre cer și pământ și s'a risipit umbra morții, întru care am fost învăluiti dela căderea lui Adam, părintele nostru cel după trup.

El ne-a învățat să cunoaștem pe Dumnezeu și să l ne închinăm nu ca unui stăpân neîndurat, ci ca unui Părinte bun, iubitor și milostiv, care nu voiește moartea păcătosului, ci ca să se întoarcă iarăși, să fie viu. El este soarele dreptății — fiindcă „dreptatea Lui este dreptate în veac și cuvântul Lui adevărul“. El e și soarele libertății, fiindcă — chip de rob luând — s'a suiat pe cruce, ca să ne izbăvească, prin moartea Sa, de cea mai cruntă robie: a păcatului și a morții.

Prin Evanghelia Lui, vestită de sfinții Apostoli și de urmașii lor, slujitorii altarelor creștinești, au învățat oamenii să-și prețuiască cel mai mare și mai scump bun al lor: sufletul — și să-i gătească în această viață drum neted și slobod către pajiștile cele nevestjite ale împărăției de dincolo.

Prin Evanghelia Lui s'a surpat încetul cu încetul tirania stăpânilor de noroadă și mulțimile obidite au ajuns stăpâne pe soarta lor. Prin Evanghelia Lui a ajuns omul să cinstească și să iubească pe semenul său ca pe-un frate.

Credința în El și în Evanghelia Lui a durat lăcașurile sfinte, în cari ne luminăm, ne mângăiem și ne rugăm; ea a zidit spitalele în care ne potolim suferințele trupesti; ea a ridicat școlile în care odraslele noastre dragi își dobândesc știința și buna creștere pentru viață; ea a zămislit cele mai frumoase icoane zugrăvite de mâna omenească și cele mai înălțătoare cântări cari au răsunat vreodată din pieptul muritorilor.

Învățătura lui Hristos este obârșia întregii lumini adevărate cu care se mândrește veacul nostru.

Și totuși, iubiții mei fii sufletești, trebuie să recunoaștem cu durere, că după atâtea veacuri de vestire a Evangheliei lui Hristos, răul n'a pierit încă din lume. N'a pierit nici măcar cel mai mare rău care este războiul. Dimpotrivă, războaiele de azi sunt mult mai înverșunate ca cele mai de demult. Ele atrag în vârtejul lor mult mai numeroase neamuri și se poartă cu arme mult mai cumplite decât cele de altă dată. Fiindcă n'a pierit încă ura dintre oameni, nici pofta de câștig nedrept, nici pizma ucigătoare de frați, nici nestăpânitul dor de răzbunare, nici trufia deșartă, nici nedreapta pornire a oamenilor de a se robi unii pe alții, răpindu-și în chip păgânesc slobozenia și rodul muncii.

Prea mulți oameni se nchină încă Mamonei. Prea mulți își pun încă în slujba lui și iscodirile minții și puterea brațelor. Prea mulți i se cuceresc fără socoteală înțeleaptă, duși doar orbește de pornirile lor cele rele. Căci iată, de-o pildă, în loc să ducă pe oameni dintr'o parte în alta a lumii, apropiind depărtările, în loc să ducă hrană de unde este de prisos în părțile înfometate, în loc să zboare cu leacuri în laturile bătute de betesuguri molipsitoare — paserile uriașe de metal poartă adeseori bombe ucigătoare sau de cele ce aprind și pustiesc ținuturi întregi.

Cumpănind acest fel de civilizație, îți vine să clatini din cap și să te ntrebi dacă nu era mai bine fără ea. [Și văzând prăpădul rămas pe urma câte unui războiu ca cel de care am scăpat abia de curând, ești ispitit să te ntrebi: Mai suntem noi oare creștini? Căci grozăviile pe care le cunoaștem cu toții nu le săvârșesc numai cei ce n'au auzit încă de Evanghelia lui Hristos, sau n'au prins încă a se boteza în numele Lui, ci și cei ce de aproape două mii de ani prăznuiesc Crăciunul și Paștile creștinești, slăvind cu cântări pe Cel ce s'a născut în peștera din Vifleem și pe Cel ce a pățimit pe Golgota, a murit pe cruce și a înviat a treia zi, după Scripturi.

Iubiții mei fii sufletești,

Acum vreo treizeci de ani s'a ținut într'un oraș din Apus o mare adunare a oșebitelor credințe creștine. Au venit la această adunare o mulțime de trimiși ai bisericilor din toate părțile lumii. Au fost de față și trimișii îndepărtatei biserici din India, unde culoarea feții oamenilor este din cale afară de neagră. După ce a ascultat toate cuvântările delegațiilor europene și americane, unul din ei a prins a grăi cam așa: „Domnilor și fraților. Noi am învățat ce este smerenia creștinească. De aceea nu ne place să ne lăudăm decât întru slăbiciunile noastre. Așa cum ne povățuiește slăvitul Pavel, apostolul neamurilor. Totuși, îngăduiți-ne să mărturisim că noi nu suntem chiar așa de negri cum părem îndeobște și nici D-voastră nu sunteți chiar așa de albi, cum vă credeți. Fiindcă iată, ce frumos grăiți aici în adunarea noastră, iar acasă faceți aceleași lucruri urâte pe care le facem și noi, cei ce ne-am botezat întru Hristos abia de curând și nu cunoaștem, ca voi, toate minunile taine ale legii creștinești“.

Auzind unele ca acestea, cei de față au mărturisit în cugetul lor că Indianul avea dreptate. Căci mulți dintre dânsii nu-și potriveau faptele după vorbele lor. După cum — de ce n'am mărturisi-o creștinește? — nici faptele noastre nu sunt totdeauna pe potriva vorbelor pe care le rostim. Iar Evanghelia ne învață că „nu cel ce zice Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui...“ (Matei 7, 21). Poate de aceea nici n'a prins a se încreștina, în cele nouăsprezece veacuri ce s'au scurs dela nașterea Mântuitorului, decât abia a treia parte din viețitorii pământului; și din aceștia

numai Dumnezeu știe câți vor fi adevărații creștini. Fiindcă atâția din noi suntem creștinii vorbelor, nu ai faptelor.

Ci pentru ca faptele noastre să aibă mireasma lui Hristos, ele trebuie să izvorască dintr'o inimă încreștinată cu adevărat. Nu poate pomul rău să facă poame bune. Nici inima păgânească nu poate rodi faptele cele bune, plăcute lui Dumnezeu și folositoare oamenilor. De aceea, numai curățindu-ne simțirea și limpezindu-ne gândurile în baia Evangheliei Domnului, numai cercetându-ne cugetul și spovedindu-ne cu zdrobire de inimă, numai lepădând — prin împărtășirea cu Domnul — pe omul cel vechiu, robul păcatului, vom ajunge făpturi nouă, în stare să plinim voia lui Dumnezeu. Imbrăcați în Hristos și înnoiți prin baia Evangheliei Lui, vom săvârși faptele cele bune din porneală nesilită, în chip firesc, așa după cum în chip firesc pomul altoit rodește poame bune. Aceste fapte, mai mult decât cele mai iscusite vorbe, vor vesti apoi Evanghelia Domnului, până la marginile lumii. Iar noi, minunându-ne de lucrarea lor, vom avea negrăita cinste și mulțumire de a ști că *suntem mireasma lui Hristos printre cei ce se mântuesc și printre cei ce pier deopotrivă* (II Cor. 2, 15). Această mireasmă care s'ar desprinde din orice faptă sau ținută a noastră ar adânci dragostea de Hristos și de frate a tuturor celor ce prăznuesc Crăciunul nostru creștinesc, iar pe cei ce stau încă în „laturea și umbra morții“ i-ar ispiti să se apropie măcar de Cel ce a spus: *Eu sunt calea, adevărul și viața* (Ioan 14 6). Fără această mireasmă a lui Hristos, pe care suntem chemați s'o răspândim pretutindeni și n' n tot locul, lumea va rămânea ceea ce este încă în mare parte: o „vale a plângerii“, cu toate necazurile pe care le rodește păcatul. Și asta n'ar trebui să se întâmple. Fiindcă Fiul lui Dumnezeu nu de aceea s'a întrupat, a pățimit, a murit pe cruce și a înviat din morți, ca să rămânem robiți păcatului, ci ca să ne arătăm fii ai împărăției cerurilor și pe pământ, viețuind în pace și bunăvoință.

Cu unele ca acestea să Vă luminați mințile și să Vă întăriți sufletele, iubiții mei, în zilele slăvitului praznic al Nașterii Domnului.

Incolo, siliți-vă să purtați sarcinile unii altora, ajutând din puținul vostru pe cei mai lipsiți decât Voi, ușurând frățește pe cei gârboviți sub povara necazurilor vieții și mângâind creștinește pe cei dosădiți. În felul acesta veți plini legea lui Hristos, iar bucuria Crăciunului va rămânea cu Voi.

Bunul Dumnezeu să Vă poarte de grijă tuturor, oriunde ați fi, și să Vă învrednicească a petrece sfintele sărbători ale Nașterii Fiului Său, ca și ale Anului Nou și Bobotezii, în pace, în sănătate și în duhovnicească îndestulare și a le ajunge întru mulți fericiți ani.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea sfântului Duh să fie cu Voi, cu toți.

Data în reședința noastră episcopescă din Cluj, la praznicul Nașterii Domnului din anul 1947.

Al vostru al tuturor, de tot binele voitor

† NICOLAE,

Episcop

ZIUA NAȘTERII DOMNULUI

Azi întreaga creștinătate prăznuiește cu bucurie ziua de 25 Decembrie, în amintirea nașterii pruncului Iisus în peștera din Vifleemul Iudeei. Cu secole în urmă s'au întrebat istoricii, corăspunde oare realității istorice ziua de 25 Decembrie ca zi a nașterii celui ce a fost și este Mântuitorul lumii? O întrebare foarte întemeiată, când știm că atât de puține date istorice ne-au păstrat evangeliștii din viața lui Iisus, premergătoare activității sale. Punând la un loc datele evangelice și cele ale tradiției sigure, cu greu am putea încheia o biografie după rândurile timpului nostru.

În legătură cu Nașterea Domnului, sinopticii ne spun doar, că din prilejul unui recensământ al tuturor cetățenilor romanilor din Imperiu, ordonat de împăratul Augustus, recensământ care s'a înfăptuit în Iudeea pe timpul proconsulatului lui Qiriatu în Siria și al regalității lui Irod cel mare în Palestina, Fecioara Maria a născut pe Mântuitorul într'o peșteră din apropierea Vifleemului.

Din aceste date istorice nici anul precis al nașterii Domnului nu-l putem stabili, cu atât mai puțin ziua. Sigur este doar un fapt, marele eveniment istoric s'a petrecut în anotimpul iernii. Numai Iarna păstorii căutau adăpost în peșteri, iar pruncul Iisus a fost găsit de păstori, culcat în ieslea dobitoacelor.

De altfel creștinătatea în primele secole nici nu s'a legat de 25 Decembrie pentru această prăznuire. Până în secolul IV bisericile din răsărit prăznuiau Crăciunul la 6 Ianuarie. Abia de atunci pentru unitatea liturgică răsăritul și apusul au căzut de acord să-l prăznuiască la 25 Decembrie.

Faptul că nu avem siguranța istorică a zilei de naștere a Mântuitorului, cu nimic nu știrbește nici din aureola Fiului lui Dumnezeu, nici din importanța creștinismului. În oricare zi din an am prăznui venirea Mântuitorului în lume, e zi de bucurie pentru întreaga omenire.

Nici evangeliștii, nici tradiția nu pot fi învinuiți că nu ne-a dat a-

ceastă siguranță; pentru ei, ca și pentru noi importanță este opera mântuirii făptuită de Iisus în lume. Numai pentru sufletele mici asemenea lipsuri sunt prilej de îndoială, sau de cădere. E drept că există și astfel de oameni, (istoria cunoaște mulți) cari pe această lăcună, cu o fantazie bogată, au clădit cetății de neadevăruri.

Deoarece cunoaștem atât de puțin din copilăria lui Iisus, prin ei suntem îndreptății a crede că nici n'a trăit vreodată. Existența creștinismului poate fi explicată și fără de un întemeietor spun aceștia.

Desigur pentru o minte echilibrată asemenea năsbătii sunt inadmisibile. Dar nu e locul să ne războim cu asemenea oameni, cari nu merită să fie luați în seamă.

Ne interesează mai mult, cum a ajuns creștinătatea să prăznuiască Crăciunul tocmai la 25 Decembrie. Faptul nu poate fi lipsit de importanță mai profundă, dacă temeiul istoric lipsește. După părerea aproape unanimă a teologilor din zilele noastre, întemeiați și pe oarecari tradiții vechi cari se reduc până prin secolul III lucrurile s'au petrecut astfel:

În vremea apostolică probabil singura sărbătoare creștină era Învierea Domnului. De altfel câtă vreme creștinismul nu trece dincolo de granițele Palestinei, sărbătorile creștine, erau cele iudaice.

Știm că aproape toți apostolii respectau formele cultului iudeu. Despre Iacob cel bătrân se spune că era chiar zelos în această privință, încât se bucura îndeosebi de respectul sinedriștilor. Când creștinismul a pătruns în lumea greco-romană, organizația cultică se impunea. Pe baze iudaice era imposibil. Creștinismul este o religie nouă, păgânilor convertiți nu li se putea impune jugul Legii. Li se luase cultul păgân, au fost oprși să participe la jertfele idolești, ceva trebuia pus în loc. Agapele, praznicul Duminicii sunt prea puțin. Problema organizării cultului forțat se amână. Încep persecuțiile oficiale. Creștinismul nu poate ține piept făcș. Se retrage în catacombe, păduri, munți și pustii. Abia în răstimpul dintre două persecuții îndrăznește să ridice capul. Grăunțele de muștar însă nu stă pe loc o clipă. El crește, crește de umple pământul. Lumea veche cu toată

aparenta ei putere, cedează pas de pas, e sortită morții.

În subteranele Romei apare pentru prima dată alături de alte simboluri ale creștinismului și ale Mântuitorului, soarele. Un soare săpat în pereții de piatră ai catacombelor. E soarele dreptății din cântarea Crăciunului nostru de azi. Imaginea vie a chipului lui Hristos în sufletul creștinilor secolului II. De aci numai un pas pas până la instituirea Nașterii Domnului pe ziua de 25 Decembrie.

La Romani, cu toată mulțimea de zei venerați în timpul decadentei imperiului, vechiul zeu al soarelui îndeosebi se bucură de un cult special. Începând cu 21 Decembrie, solstițiu de iarnă, ziua începe să crească, după concepția antică soarele renaște descriind cercuri tot mai largi, chemând la viața nouă lumea vegetală, aducând belșug de rod în grădini și pe lanuri. În 22 Decembrie Romanii adoratori ai soarelui începeau marile sărbători de bucurie ale Nașterii soarelui, care durau o săptămână încheiată, o săptămână de sacrificii, procesiuni, dansuri, cântece și petrecanți.

Îndată ce pot, creștinii în locul soarelui terestru, pun soarele ideal, pe Mântuitorul. Căci dacă la păgâni întreg sensul vieții se reducea la gustarea cât mai nelămurită din bunurile materiale, pentru creștin era de a se înfrupta din bunurile spirituale coborite de Mântuitorul în lume. Deodată cu praznicul păgân al nașterii soarelui, se începe prăznuirea creștină a Crăciunului.

În aceeași Romă două lumi cu două concepții de viață prăznuind deodată nașterea nădejzii soarelui lor. Iar lumea veche a murit, murind cu ea și zeul soarelui. A rămas lumea nouă cu sărbătoarea Nașterii Soarelui ei. Felul în care a fost concepută această prăznuire e atât de mare, încât toată lumea creștină și-l însușește.

Crăciunul așadar prin originea lui este sărbătoarea de bucurie a sufletului creștin, flămând după lumina și căldura învățăturii și darurilor Mântuitorului. Așa trebuie să rămână în vece, un prilej de bucurie duhovnicească. Să luăm aminte: „Natalis Solis“ a murit de 20 de veacuri.

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

CU MAGII SPRE VIFLEEM

Dela evenimentul istoric al nașterii Mântuitorului Hristos au trecut aproape două mii de ani. Privit în perspectiva timpului, evenimentul pare că se pierde în negura veacurilor. Privit însă prin lumina sufletului creștinesc, câștigă în adâncime. Cele două mii de ani ce ne desparte de timpul când păstorii de pe câmpiile Vifleemului, au venit și s'au închinat la „pruncul culcat în iesle“, dispar cu iuțala gândului, fiecare reactualizând pentru sine scenele petrecute atunci. Și ca să poată trăi mai din plin toate clipele emoționate ale Praznicului, se dorește după locul copilăriei, unde nu de mult, cu colindul, ducea și el bucuria Nașterii dela casă la casă.

Mare este taina întrupării Domnului! În ceruri nu are perechi, iar pe pământ copleșește orice alt eveni-

ment. Și pentru cei care știu să-i descifreze semnificația, înțelesul este clar. Prin personalitatea Sa, Mântuitorul Hristos a covârșit și covârșește orice altă personalitate din lume. E unic în felul său și unic va rămânea cât vor sta veacurile. Pe Iisus l-au cunoscut păstorii, i s'au închinat Magii, a câștigat creștinătatea și în ciuda vremilor va domni în cer și pe pământ.

De Mântuitorul Hristos s'au poticnit Iudeii habotnici ai vremii, s'au poticnit Grecii, pentru care Crucea era nebunie, s'au poticnit Romanii, care trei veacuri au făcut să curgă sângele creștinilor pe străzile Romei, prin circuri și arene, s'au poticnit unii gânditori ai timpului, dar Iisus e mai puternic decât toți. Răstignit și îngropat acum aproape două mii de ani, a înviat și de atunci în loc ca numele lui să dispară, e tot

mai viu. Personalități înalte, care în viață au făcut mai mare vâlvă decât Fiul lui Dumnezeu, după ce pulberea s'a așternut peste mormântul lor, au fost date uitării. Cu Iisus s'a întâmplat tocmai întors. Huiduit în viață, a crescut în stimă și considerație tocmai prin moarte. Și dela înălțarea Lui la cer și trimiterea în lume a Duhului Sfânt, numele Lui e singurul nume care e rostit cu sfințenie, care dă putere și însuflă încredere în biruința răului prin bine. E singurul nume care împacă pământul cu cerul și se face scară de ridicare dela pământ la cer.

„In mersul ascendent al evoluției religioase — zice Dl Sterie Diamandi — Iisus Hristos reprezintă punctul culminant pe care l-a atins omenirea.

Intruchipând desăvârșirea, el este expresia cea mai înaltă a spiritului religios și moral.

Fie că-l privești de aproape, fie că te uiți dela distanță, El apare gigantic. Te copleșește măreția Lui, te înfioară înălțimea uluitoare la care se găsește Crucea, te orbește strălucirea.

In preajma Lui simți adieri înviorătoare, puteri nebănuite, dar nestăpânit de viață însoțită, avânt și năzuință spre o lume nouă, unde domnește idealul. Dincolo de această culme se întinde abisul“. (Fiul lui Dumnezeu-Fiul Omului I pag. 37).

„Niciodată — spune Strauss — nu va fi cu putință să se ridice cineva deasupra Lui și încă măcar să ne închipuim pe cineva, care să-i fie cel puțin egal“. „Cultura spirituală va putea să înainteze fără încetare — zice Goethe — spiritul omenesc se va lărgi atât cât îi va plăcea, dar niciodată nu va depăși ca măreție cultura morală a creștinismului, așa cum ea strălucește în Evanghelie“ (Op. cit. pag. 53-54).

„După trecerea a nouăsprezece veacuri și în ciuda tuturor adversităților, creștinismul se dovedește a fi tot așa de necesar și excelent, ca și la început“.

„Oricâte surprize va aduce viitorul — zice Renan — totuși Isus nu va fi întrecut niciodată. Credința în El va întineri fără încetare, istoria vieții Lui va stoarce totdeauna lacrimi, suferințele lui vor muia cele mai distruse inimi. Toate veacurile vor spune, că nu s'a născut printre fiii oamenilor unul mai mare decât Iisus“.

„Iisus alcătuește structura internă a societăților — zice Couchoud. — Înainte de a se naște, sufletele îi sunt făgăduite. Copilul, de îndată ce a văzut lumina zilei, e botezat în numele Lui. El intră deja într'un edificiu spiritual, un edificiu al sufletelor al cărui plan e definitiv întocmit“.

„Ce să zicem? In inima oamenilor Iisus este nesfârșit de mare. El scapă tuturor măsurătoarelor obișnuite în istorie. Una sută de volume n'ajung să-l descrie“.

„Iată ce mă miră mai mult și ce-mi dovedește divinitatea lui Iisus Hristos — zice Napoleon. Și eu am fost în stare să însuflețesc mulțimi care mergeau la moarte pentru mine. Totuși pentru a aprinde în inimă focul etern, era nevoie de prezența mea,

de firul electric a privirii mele, de glasul meu, de cuvântul meu. Ce prăpastie între mizeria mea și veșnica împărăție a lui Hristos, cel iubit, cel adorat și propovăduit în toată lumea. Atunci murit-a Hristos? Aceasta nu însemnează oare a trăi în veac? Iată ce este tocmai moartea lui Hristos. Nu moartea unui om, ci a unui Dumnezeu. Credeți-mă, eu cunosc oamenii: Iisus Hristos a fost mai mult decât om“.

„Puțini oameni se învrednicesc în timpul vieții sau puțină vreme după moarte de atâta pasiune în jurul per-

Florile dalbe

De ZORICA LAȚCU

Scoală, suflete, din somn,
Florile dalbe!
Că ți-aducem tânăr Domn,
Mătură-ți chiliile,
Primenește-ți iile,
Scoate-apoi din vechiul scrin
Scoarțele bătute'n in,

Pe podele să le 'ntinzi,
Candelele să le-aprinzi.
Și s'așterni în loc ferit
Mândru leagăn aurit:
Perinele — ruga ta,
Plapomele — dragostea.

Florile dalbe, se repetă după fiecare vers.

soanei lor, încât unii să meargă la moarte pentru el, iar alții să n'aibă odihnă în vrasmașia ce le-o poartă. Dar după mii de ani, cine mai face chestie de viață și de moarte din aderență sau inaderență. La cei mai de seamă eroi și conducători ai omenirii.

Iisus stârnește continuu aceasta luptă — zice Dl D. Stăniloae — pentru că e pururea viu. El nu aparține trecutului și nu e eliminat dimpreună cu el din câmpul interesului nostru. El este ieri și azi același“.

„Unele firi slabe, sunt ispitite să creadă că lumina personalității Mântuitorului Hristos a început să piardă din valoare. Eroare profundă, provenită dintr'o iluzie grosolană. Nu-i la mijloc, decât o eclipsă momentară... Nu există putere pe lume, care să poată stinge sau să smulgă de pe cer steaua creștină aprinsă acolo de veșnicie, ca să călăuzească pașii omenirii spre mântuire și fericire“ (op. cit. pag. 55-56).

CARTE POSTALĂ

Esti conștii de înalta misiune ce-o ai în mijlocul poporului? Asta-i frumos. Și tocmai de aceea ai și curajul de a reclama ceea ce ți se compete. Iar aceasta încă-i cu dreptate. Toate ar fi deci în bună rânduială, dacă ți-ai da silința să fii tot atât de zăbavnice și în treburile limbii, scriind conștient în loc de „conștii“ și mi se cuvine în loc de „mi se compete“. De sigur, treburile limbii nu sunt așa de însemnate ca cele de conștiință și ca cele izvorâte din cuvintele Scripturii: „Vrednic este lucrătorul de plata sa“. Totuși ele încă cer să fie împlinite. Pentru care pricină te sfătuesc prietenește: Acelea să le faci, iar acestea să nu le uiți. D. P.

frumusețe sufletească, dreptate, bărbăție și ascensiune spirituală.

Vom scrie cu litere de foc, numele lui Hristos, pe toate zidurile, ca să vadă și orbii. Il vom rosti cu glasul tunetului, ca să audă și surzii.

Socotim creștinismul drept cea mai mare binefacere pe care a cunoscut-o omenirea.

La rigoare, putem renunța la toate comorile pe care le-a agonisit societatea în decursul veacurilor cu multă trudă, artă, știință, filozofie, tehnică; dar nu ne putem lipsi de Evanghelia lui Hristos: ea e hrana cea mai necesară, fără de care omul și obștea n'ar putea duce o viață omenească.

Ultima lui zi ar însemna sfârșitul omenirii; dar lucrul acesta nu se va întâmpla niciodată.

Mai de grabă „vor trece cerul și pământul dar cuvintele Mântuitorului și ale Bisericii Sale nu vor trece“ (op. cit. pag. 60).

„Iar după ce s'a născut Iisus în Vifloemul Iudeii — zice sf. Evangelist Matei, — iată magii dela Răsărit au venit în Ierusalim“ în căutarea pruncului. Ei i-au adus daruri tot ce au avut mai de valoare: aurul credinței, smirna și tămâia cugetului, devotamentul și supunerea neșovăelnică ca unui împărat desăvârșit. Gânditorii și conducătorii de popoare ai antichității, au venit dela depărtări mari, călăuziți de o stea, să-și închine înțelepciunea și știința înțelepciunii ce o va aduce lumii „Noul născut“, în convingerea neștrămutată că Iisus Hristos este singurul izbăvitor și mântuitor al lumii din toate timpurile.

Și veacurile s'au scurs, unul după altul, ca și anii din poveste și astăzi, la răspântia alor douăzeci de veacuri, magii vremii, gânditorii și filosofii mari din toate părțile lumii își pleacă cu smerenie inima și genunchii spre lespeda dură a peșterii unde s'a născut pruncul Iisus, închinându-i toată sdroaba sufletului lor smerit.

Cei care știu să descifreze în tainele vremii, ar putea să ia pildă dela „magi“ depunând în fața altarului lui Iisus Hristos prisosul sufletului lor și atunci pacea și liniștea îi va copleși și pe ei.

P. AUG. FAUR

Școala de Dumineca

Așa se numește înțeleapta alcătuire a P. S. S. Andrei dela Arad. In „Școala de Dumineca“ preoții și poporul, intelectuali, muncitori și țărani, se întrunesc la olaltă împărțându-și credința sau nedumeririle religioase.

Esită din nevoia de a difuza cât mai larg adevărurile și dogmele ortodoxe în popor „Școala de Dumineca“ — care funcționează în tot cuprinsul Eparhiei Aradului — face catehizație în masele largi ale poporului, cu spornice roade — stăvilind în acelaș timp și propaganda sectară.

NAȘTEREA DOMNULUI

„Astăzi s'a născut Hristos
Mesia chip luminos,
Lăudați și cântați
Și vă bucurați!...”

Și a rânduit Domnul așa, ca una dintre marile sărbători ale anului, să fie sărbătoarea împăcării, sărbătoarea bucuriei pentru toți.

An de an, oamenii creștini din toate colțurile lumii, sărbătoresc nașterea Celui Preaînalt, care a venit în lume născându-se, — El, împăratul — într'un grajd umilit, ca să plinească voia Tatălui Său și să adeverească Scriptura.

Dumnezeu adevărat, a luat chip de om, a suferit alături de noi, ca să ne impace cu Tatăl cel ceresc și să aducă oile rătăcite la calea adevărului.

An de an, cu ocazia acestui praznic tabloul nașterii din Vifileem ne revine în suflet, așa cum l-a înregistrat copilăria noastră:

Un copil binecuvântând dintr'o iesle săracă — păstorii și magii ce l se închinau. Miracolul nașterii, al tuturor evenimentelor petrecute într'o înșiruire de câteva ore din acea noapte, fapte ce erau știute și hotărâte din veac de Tatăl, au obsadat, au pus pe gânduri generații de savanți, de cărturari.

Începând cu nașterea din Fecioară și terminând cu steaua minunată, steaua vestitoare de bucurie, toate au adevărit Scripturile, cuvintele profeților.

Povestea aceasta sfântă o cunoaștem din cea mai fragedă copilărie; pentru mulți ea a fost prima poveste, și totuși, an de an suntem cutremurați de bucuria Crăciunului, și toți încearcă să-și readucă în inimă bucuria Crăciunului din copilărie.

Cu ocazia acestui „Praznic luminos” toți își primenesc sufletul, încearcă să-și umple Duhul cu pacea cea adevărată. Toți cei ce sunt cu adevărat

creștini, dau ascultare cântării: „Mărire întru cei de Sus... Pe pământ pace, între oameni bună învoire”.

Dacă o viață, sau mai puțin, un an întreg sufletul ne-a fost plin de pismă, de ură, de trufie, să ne pocăim, să iertăm unul altuia, și pacea cu bună învoire să se sălășuiască iarăși între noi.

Atunci și praznicul Sfânt al Nașterii ni se va părea mai mareț, mai strălucit, mai adevărat și colindele de Moș Ajun vor pătrunde în suflet mai adânc. Fericirea și bucuria va fi mai mare, și tot mai mare va fi și iertarea și iubirea cerească.

Frate lângă frate; suflet lângă suflet, să putem cânta lui Dumnezeu:

„Hristos se naște, măriți-l,
Hristos din ceruri, întâmpinați-l...”

Cu sufletul curat ca și al copiilor ce poartă steaua și „Vifileemul” îngânând colindul vestei minunate, să-l așteptăm pe Dumnezeu-Omul să se nască, să-i aducem aurul, smirna și tămâia pocăinței sufletului nostru, și să-i oferim locașul umilit al inimilor noastre.

Atunci „lumina cunoștinței” ne va lumina calea spre viitor, ne va călăuzi spre calea cea adevărată, spre Tatăl cel ceresc.

Așterneți vălul pocăinței și al uitării peste gândurile negre și peste trecut, căci:

„Astăzi s'a născut Hristos
Mesia chip luminos
Lăudați și cântați
Și vă bucurați!...”

Pr. V. BOGDAN

Cele ce ochiul n'a văzut, nici urechea n'a auzit, nici la inima omului nu s'au suit, acestea le-a gătit Dumnezeu pentru cei ce-l iubesc pe dânsul.

LUMINA CUNOȘTINȚEI

În sufletul omenesc se află, pe lângă alte năzuinți innăscute, și o sete nepotolită, o curiositate neastâmpărată de a cunoaște adevărul. Dotate de acest impuls intern, cele mai alese spirite ale omenirii și-au impus în toate timpurile aflarea rostului tuturor lucrurilor și, simultan cu aceasta, descoperirea și deslegarea tuturor tainelor din univers. Ele aveau intuiția, că în felul acesta vor realiza un alt desiderat al sufletului omenesc, anume fericirea. În cele mai profunde clipe ale vieții, când nu erau impresionate de lucrurile din afară și când nu erau copleșite de freamătul și sbuciumul trebuințelor materiale, în acele clipe de supremă concentrare internă simțeau, dupăcum putem simți și noi, așa ceva ca un dor, ca o nostalgie după o altă lume, îndepărtată, a cărei amintire însă nu s'a șters cu totul din suflet, ci continuă să vibreze acolo asemenea unui ecou pierdut prin văile munților, fără a putea preciza, de unde anume a pornit.

Omul înzestrat însă cu rațiune scrutătoare nu s'a mulțumit cu această simplă constatare, ci a căutat să descopere aceea lume. Ba a căutat să afle și cauza, pentru care s'a îndepărtat și nstreinat de ea, pierzând-o în cele din urmă. În această căutare a recurs, în lipsă de alte izvoare, — la cele mai vechi mituri, cari toate îi pomeneau de o stare paradisiacă, cei dintâi oameni stând atunci în contact nemijlocit cu Dumnezeu, cu adevărul absolut și izvorul a toată fericirea. În acea stare primordială cei dintâi omeni apăreau înzestrați cu însușiri intelectuale și morale mult superioare față de ale urmașilor. Dar cum în lumea aceasta trecătoare toate sunt relative, așa și starea lor de perfecțiune a fost relativă,

întrucât a fost condiționată de atitudinea omului față de voința lui Dumnezeu, concretizată în porunca de a nu mânca din pomul cunoștinței binelui și răului. Câtă vreme a respectat această poruncă, a fost ființa cea mai fericită de pe suprafața pământului. Dar când a călcat-o, e drept, în urma unei ispite externe, și-a dat numai decât seama de greșala făcută, ajungând astfel să cunoască din experiență proprie binele din care căzuse și răul în care ajunsese. De unde până acum vedea colțul de pământ, pe care trăia, ca o grădină fermecătoare, totul apărându-i în culorile cele mai trandafirii, prin păcatul comis petrecându-se o schimbare în structura lui sufletească, s'a transformat ca prin farmec și aspectul lumii înconjurătoare. În locul liniștii și seninătății, sufletul i-a fost de'ndată torturat de amare remușcări. Și aceste chinuri rezultate din schimbarea lui internă erau cu atât mai mari, cu cât având suflet rațional, își aducea mereu aminte de fericirea pierdută.

Pentru redobândirea ei ce n'a încercat bietul om? Dar, vai, toate încercările sale în loc de a-l ridica din starea de decădere morală, l-au cufundat tot mai adânc, întreaga omenime asemănându-se călătorului rătăcit într'un ținut mlăștinos, de unde zadarnic încerca să scape, căci cu toate zvârcolirile sale se afunda mai adânc în terenul ce-i fugea de sub picioare. Ce altceva e sbuciumul filosofilor din antichitate decât încercarea de a reafila cunoașterea adevărului? Il întrezăreau, asemenea preoților obicinuiți să trăiască la mari adâncimi, unde razele soarelui răspândesc o lumină obscură, dar să se ridice la suprafață, la acel pedestal de unde a căzut și de unde puteau să vadă adevărul în toată

FOILETON

Prot. Sebastian Stanca, publicistul*)

de I. LUPAȘ
Membru al Academiei Române

Încă de pe băncile școlii, pe când era elev în ultimele clase ale Liceului Andrei Șaguna din Brașov, și mai târziu, ca student la cursurile de teologie ale Seminarului din Sibiu, apoi la cele de filosofie ale Universității din Budapesta, condeii său începuse a da semne promițătoare prin o serie de versuri epice și lirice, al căror autor se ascudea cu explicabilă sfială în haina pseudonimatului (Ibis). Factura acestor versuri juvenile avea darul să recheme în amintirea lectorilor a-nume accente supraviețuitoare din epoca zisă de „regalitate literară a lui Vasile Alexandri”.

În primăvara anului 1902 Sebastian Stanca

*) Din cuvântarea rostită în Catedrala din Sibiu la 11 Noemvrie 1947, la catafalcul ilustrului adormit întru Domnul.

făcea parte activă din pleiada celor 12 studenți universitari, intemeietori ai revistei literare „Luceafărul”, care a izbutit să sporească producția spiritului creator transilvan, înălțându-i prestigiul chiar mai presus de nivelul celei mai bune publicațiuni de acest gen, apărute până atunci dincoace de Munți cu titlul *Albina Carpaților*.

Contribuțiile lui Sebastian Stanca și la revista *Luceafărul* și la gazeta politică *Poporul Român* din Budapesta, precum și mai târziu la *Telegraful Român* și la *Revista Teologică* din Sibiu, la *Renașterea* și la *Anuarul Institutului de Istorie Națională* din Cluj, sunt tot atâtea mărturii cu graiu limpede și convingător despre neconținutul lui preocupare și viul interes, cu care se simțea chemat să participe personal la desfășurarea vieții literare-științifice, aprofundând în deceniile din urmă cu intensitate sporită domeniul cercetărilor istorice. Aci s'a afirmat talentul și pasiunea sa nu numai ca a unui colecționar de cărți vechi și de felurite documente istorice, dar și ca a unui imparțial și conștiincios interpret al sensului lor.

Condeii său neobosit a reușit să sporească

literatura noastră istorică prin câteva studii de valoare ca cel privitor la *Contribuția preoților române din Transilvania la războiul pentru întregirea neamului* (Cluj, 1925), sau ca *Monografiile despre Episcopia ortodoxă română a Vadului, Feleacului și Clujului* (Cluj 1930), despre *Mănăstirea dela Râpa Râmefului* (Cluj 1936), despre *Propaganda unației în Munții Apuseni* (Certege 1936, Peleş-Valea-Verde 1937, Cărpiniș, Ponele, Roșia, Sohodol 1939), despre *Istoricul Episcopiei Clujului*, despre *Biserica ortodoxă din Sebeș*, despre *Mihai Vitezul în Alba Iulia*, despre *Gheorghe Lazăr în Sibiu* (1934), despre *Gheorghe Dima* sau despre *Viața și activitatea Episcopului Vasile Moga*. Această din urmă lucrare, tipărită ca vol. VII în *Biblioteca Institutului nostru de Istorie Națională din Cluj*, are meritul incontestabil de a fi izbutit să înfățișeze în chip documentat personalitatea vrednicului Episcop Vasile Moga, spulberând aprecierile neprielnice și nedrepte, pe care istoricii din jumătatea a doua a veacului al XIX-lea nu ezitară a le înregistra în scrierile lor, fără motivare suficientă sau chiar în lipsa oricărei argu-

spendoarea sa, aceasta n'o puteau.

În fața acestui sbucium neputincios, din care nu aflau nicio posibilitate de scăpare, unii filosofi au fost cuprinși de o desnădejde nemărginită, căzând în mrejele negre ale pesimismului, alții s'au mulțumit cu frânturile și lucrările de adevăr aflate în cutare sistem de cugetare sau în cutare religie păgână; alții, iarăși, s'au resemnat, recunoscând, dimpreună cu Socrate, zădărnicia oricărei sfortări și mărturiseau cu amărăciune: „Știu, că nu știu nimic“.

Și omenirea avizată numai la propriile ei puteri nici n'ar fi ajuns vreodată să știe ceva, dacă în această stare de întunec meritat nu s'ar fi îndurat bunul Dumnezeu să trimită din când câte o rază de lumină, vestind prin prorocii săi că la plinirea vremii va trimite pe însuși Fiul Său, care va risipi norul neștiinței, învăluind pe toți în lumina cunoștinței celei adevărate. Fără de această descoperire divină, omenirea încă și astăzi s'ar mărgini să repete numai întrebarea lui Pilat: „Ce este adevărul?“ În aceste cuvinte se concentrează toată neputința lumii vechi pentru aflarea unui răspuns mulțumitor la întrebarea, care a chinuit-o veuri de rând.

Prin intruparea lui Hristos însă din Preacuarata Fecioară Maria s'a ridicat vălul de pe ochii oamenilor, înlesnind celor ce ședeau în întunec și în umbra neștiinței să vadă lumina cea mare, care aduce pe tot omul la cunoașterea adevărului absolut, conducându-l prin labirintul atâtor îndoeli și rătăcirii în împărăția luminii, închisă vreme îndelungată din cauza păcatului.

Ne dăm seama din gestul acesta, chiar dacă el ar fi lipsit de epilogul tragic de pe Golgota, că noi nu suntem expuși jocului capricios al forțelor chimice și mecanice din

univers, doar deasupra noastră vaghează hiul unui părinte iubitor, ta oricând să intervină pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire. Înțelegând acesens profund al

tainei descoperite astăzi, cântăm și noi împreună cu corul îngerilor: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bunăvoire“.

Pr. Prof. EMIL NICOLESCU

Nașterea Mântuitorului

VACANȚA DE CRĂCIUN

Rar întâlnim o seamă de oameni care să se bucure așa de mult la apropierea praznicului Nașterii Domnului, precum se bucură tinerimea școlară. Pe fețele tuturor copiilor de școală

e așa de ușor să citești bucuria apropierei Crăciunului, încât adesea, dascălii cu experiență nici nu se mai întreabă de ce cu o săptămână sau chiar două înainte de Crăciun, elevii stau

așa de puțin cu gândul la carte. Gândul lor e aiurea, e în satul în care, în ajunul Crăciunului, tinerii cei de o seamă cu ei se vor respira în cete pe întreg cuprinsul satului, spre a vesti creștinilor prin duioasele colinde, Praznicul Nașterii Domnului.

Nostalgia vremurilor trecute adesea ne recheamă și pe noi, cei ce astăzi ne îmbogățim poadoaba capului cu multe fire argintii, în sătucul nostru îndepărtat, unde am auzit pentru prima dată răsunet sfânt de colindă și unde adesea, prin troienele de zăpadă ne-am luptat cu asprimea iernii, ca să vestim, pe cât ne ajutau puterile, slava Nașterii Domnului. Și ani de ani așteptam Crăciunul cu aceeași nerăbdare, an de an colindul ne dădea același fior sfânt de mulțumire sufletească și bucurie, precum am moștenit dela străbunii noștri. Și apoi cortegiul tuturor bucuriilor și desfătărilor legate de colind: colăceii, nucile, turta dulce, merele, gologanii și alte bunătăți care ne făceau traista doldora.

Dar la toate acestea se adăoga bucuria celor două săptămâni trăite în sânul familiei, departe de pereții școlii și fără lecțiile și teme zilnice cu care ne trudeam atât de mult capul. Căci, să fim drepti, oricât ar fi copilul de bun la carte și oricâtă tragere de inimă ar avea spre ea, Doamne, bine se mai simte când, fără grije, o mai poate lăsa deoparte, câțeva vreme drept răstimp de meritată odihnă.

Iată de ce trebuie să înțelegem bucuria ce cuprinde tineretul școlar în preajma sărbătorii Crăciunului. E bucuria legată de praznicul Nașterii Domnului dar și bucuria intrării în cea dintâi vacanță. De altcum însăși numirea de vacanță de Crăciun unește indisolubil aceste două bucurii: bucuria Crăciunului și bucuria vacanței și aceasta deopotrivă, atât pen-

mentări. În calitate de membru în secțiunea istorică a „Asociațiunii“ a participat cu asiduitate la lucrările acestei corporațiuni științifice și la întrunirile ei lunare, făcând însuși comunicări întemiate pe material documentar proaspăt, cum era studiul, apărut și în tipar, despre aprigul apărător al ortodoxiei transilvane dela sfârșitul veacului al XVII-lea, *Pater Janoš*.

Viitorii cercetători ai literaturii și culturii române din veacul nostru vor avea prilej să se oprească adeseori, cu deosebită luare aminte, asupra publicațiilor unui autor de fecunditate lui Sebastian Stanca. Ei nu vor pregeta să cerceteze și manuscrisele lui, care din cauza împrejurărilor n'au putut vedea lumina tiparului, cum este cazul manuscrisului, premiat de Academia Română, relativ la *Trecutul istoric al Petroșanilor*.

Între manuscrisele lui vor afla în afară de numeroase versuri originale, și o considerabilă mulțime de traduceri din poezi de valoarea lui Schiller, Goethe, Körner, Arndt, Giebel, Uhland, Heine, ș. a., precum și un număr de *piese tea-*

trale, menite mai ales pentru reprezentații populare

Nimic nu l-a putut determina să-și acorde în cui condeiul de publicist. A continuat cu vechea i răvnă să scrie și să tipărească felurite contribuții de ordin autobiografic și istoric. Ca dovadă poate fi amintit acum cel din urmă studiu, de cuprinsul căruia nu vor putea lua cititorii *Revistei Teologice* cunoștință decât după ce rămășițele pământești ale autorului vor fi fost așezate spre somnul odihnei de veci în cimitirul central din Sibiu.

În acest studiu, aflat acum în curs de apariție, studiu scris în zilele grelelor lui suferințe trupesti, a ținut să reproducă, iubitul amic Sebastian, din inspirația poetică a fecundului imnolog al veacului VII *Andrei Criteanul* următoarele cuvinte de rugăciune adeseori poftorită: „Cel ce scoți cu norii apă din mare, cel ce ai plecat cerurile asupra pământului, noaptea îmi este mie întunecată înfiorare, *pleacă-te spre suspinurile mele, Doamne!*“

Părintele luminilor i-a primit rugăciunea, exprimată prin cuvintele lui Andrei Criteanul. S'a plecat în dimineața zilci de Dumneacă, 9 Noemvrie, spre suspinurile lui și a izbăvit din cursa durerilor pricinuite de îndelungata-i boală mistuitoare. I-a împlinit acum și ultima rugăciune, ce a rostit în auzul credincioasei și adânc întristatei sale tovarășă de viață — martora tuturor bucuriilor, strădaniilor și pătimirilor lui — în următoarele cuvinte: *Doamne, luminează-mi căderea, să știu unde mă duc...* Milostivirea Tatălui ceresc a auzit glasul aproape stâns al rugăciunii lui din urmă. S'a grăbit să-i lumineze căderea *spre cetatea de veci*. Acum știe, unde s'a dus.

Condeiul lui atât de harnic, scăpat din mână care timp de o jumătate de veac încheiat n'a voit să știe, ce este odihna, a sămănat atâtea gânduri luminate și a împodobit atâtea pagini miezoase, încât în clipa supremei despărțiri din vălmășagul acestei lumi chinuite, era în drept să rostească vorba clasicului Horațiu: *Non omnis moriar*.

tru copiii dela sate cât și pentru cei dela orașe care n'au avut puțința să-și delecteze privirile peste frumsețea priveliștilor dela țară nici iarna nici în celelalte anotimpuri. De aceea toți școlarii trăiesc cu atâta intensitate bucuriile vacanței de Crăciun încât adesea nu-ți vine să crezi că ar fi pentru ei bucurii mai mari.

Dar ca orice bucurie nici bucuria vacanței Crăciunului nu-i fără de sfârșit. Zilele Praznicului Nașterii Domnului trec repede, sosirea Anului Nou aduce aminte școlarilor că în scurtă vreme vacanța se sfârșește și vine ziua întâi de școală în care vor fi întrebați ce au învățat în timpul vacanței. De aceea elevii cei mai silitori, îndată după Anul Nou, dacă nu chiar mai înainte, frunzăresc cărțile și-și pregătesc în grabă

lecțiile spre a răspunde deopotrivă și obligațiilor școlare și nevoilor proprii de destindere și joc. Încă o raită pe la prieteni pentru o ultimă zben-guire prin zăpadă sau pentru o partidă minunată de săniuș. O ultimă vizită pe la bunici, unchiși, mătușe și alte neamuri și negreșit pe la prietenii cei mai buni. Sfaturi minunate primite dela cei mai bătrâni, dar și promisiuni că vor fi urmate.

A trecut și Boboteaza, iată-ne în ziua de Sfântul Ioan. Traista sau geamantanul pregătit, caii prinși la căruță și drumul întors spre oraș, în tot cazul nu cu atâta bucurie ca acel dela oraș spre sat. A trecut bucuria Crăciunului, a trecut bucuria vacanței. De acum, copii, la muncă, deoarece până la altă vacanță mai e multă vreme.

I. ZĂGREAN

Biserica veșnic actuală

Adeseori vorbim noi înșine și vorbesc și alții despre rolul însemnat, pe care l-a avut Biserica în trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat al neamului românesc, considerându-o, după vorba dulce a poetului, „maica dulce“ a neamului, ocrotitoarea lui la vremuri de bejenie.

Prin această atât noi, cât și ceilalți, avem aerul a spune că Biserica ortodoxă a binemeritat dela patrie, și i se cuvine recunoștință și cinstire pentru acest trecut, ne mai având nimic de dat pentru ziua de astăzi; unii din noi zicând că lumea s'a depărtat prea mult de Dumnezeu și de Biserică, s'a înrăit în așa măsură, încât nu mai e cu puțință o îndreptare.

Frământările din lumea de astăzi sunt aprige și suntem de bună credință socotind, că prin ele se țintește la o îndreptare a relelor și rostuirea unei așezări mai drepte și mai bune a vieții omenești.

Dar nu ne este îngăduit măcar a cugeta și nici să îngăduim altora să o facă și să o spună, că Legea lui Hristos, din care a isvorit și crescut tot ceea ce este fala culturii și civilizației omenești, nu ar mai putea face nimic pentru scoaterea omenirii învrăjbite ori impasul în care se găsește și pentru așezarea ei pe temelii mai drepte și mai bune.

Să avem tăria a mărturisi înaintea oamenilor, că *Pacea* cea adevărată se găsește numai la Acela care a adus-o și a propovedit-o în lume, la *Iisus*

Hristos și între cei care plinesc poruncile lui și că ea nu va putea fi statornică în lume nici prin puterea armelor, nici prin puterea banului, ci prin puterea cea nebiruită a dragostei creștine.

Nici când Biserica ortodoxă n'a îndemnat sau provocat la războiu, iar astăzi, cunoscând mai de aproape ca oricine, rănilile și durerile pe care le-a adus războiul, se roagă mai fierbinte Tatălui îndurărilor, în fața sf. Altare „*pentru pacea a toată lumea*“; propovăduște cu mai multă râvnă, în primul rând pacea „*lui Dumnezeu, ceea ce covârșește orice minte*“ (Filip. 4, 7) și în al doilea rând trăirea în bună pace cu toți oamenii, îndemnând prin glasul apostolului: „*Dacă se poate, pe cât stă în puterea voastră, trăiți în bună pace cu toți oamenii. Nu vă răzbuțați singuri, iubiților, ci lăsați loc mâniei (lui Dumnezeu) căci scris este: A mea este răzburarea; eu voiu răsplăti, zice Domnul*“ (Rom. 12, 18-19).

Democrația, căci acesta este numele înnoit al dreptății pentru cei mulți și obidiți, flutură pe buzele tuturor, în numele ei grăiesc mulți, pentru ea luptă cete întregi de iluminați, dar și unii înșelători.

Dar Biserica lui Hristos a spus prin rostul apostolului că „*împărăția lui Dumnezeu nu este de mâncare și băutură, ci dreptate și pace și bucurie întru Duhul Sfânt*“ (Rom. 14, 17), cu alte cuvinte fericirea omului pe pământ nu stă numai în îndestularea trebuințelor sale trupești, ci în primul rând în dreptate și pace, care nu i se pot da omului decât prin în-

telegere și apropiere sufletească.

Și aci putem spune cu inima ușoară, că Biserica noastră a prețuit și prețuește pe fiecare om după valoarea lui, nu după felul muncii lui, după starea lui socială sau după mărirea averii lui. Iar prin această purtare prietenească și înțelegătoare cu oamenii muncii ea a contribuit și în trecut și contribuie și astăzi la deslegarea grelei probleme sociale.

Dar unde Biserica noastră a fost totdeauna și va rămâne mereu de față, este ogorul larg al dragostei samaritene.

Ori cât ar tăgădui unii lipsa de rodnicie a propovăduirii lui milenare a dragostei creștine, nu vor putea trece cu vederea că mult puținul ce s'a întâmpuit pe tărâmul alinării sufe-

rințelor prin spitale, azile, orfelinate, se datorește în primul rând Bisericii, atât în alte părți cât și la noi, și aceasta atunci când Biserica, prin daniile Domnilor și boierilor a avut puțința să o facă.

Astăzi însă, neavând mijloace materiale proprii, îndeamnă pe cei ce au să ajute cu obolul lor la plinirea poruncii celei mari a dragostei jertfelnice și se așează în fruntea tuturor acțiunilor de binefacere.

Și iată cum Biserica lui Hristos cea dreptmăritoare vestind *pacea*, susținând *democrația cea adevărată* (adică dreptatea pentru toți) și plinind *dragostea samaritană* este și va fi *veșnic actuală*.

Pr. OLIMPIU T. BUCIN

Invitație la spiritualitate

Filosoful Platon prezintă în: *Gorgias* (Tratatul despre Retorică) doi oameni, în care se încarnează două concepții morale, diametral opuse. De o parte, este *Calicles*, politician fără scrupule, format în școala sofistilor, — după cari, omul este măsura tuturor lucrurilor, — apărătorul forței în dauna dreptului, exploatarea crudă și nemilos al semenilor, scurt, robul instinctelor și al patimilor. De altă parte, *Socrate*, care îndruma spiritele spre cultul forței atotputernice a binelui și a adevărului. El susținea că-i mai demn a suferi nedreptatea decât a o săvârși. Pentru Socrate, binele nu este sinonim cu satisfacerea tuturor dorințelor, ci implică ordine, supunere la un cod moral, pentru a asigura fericirea tuturor. Omul, ca ființă rațională și etică, e îndatorat să se ridice deasupra instinctelor, — nu împotriva funcțiunii lor firești, — și să se conducă după un *ideal*, care este Binele.

Calicles se încarnează mereu în decursul istoriei. Unii filosofi i-au adus osanale și l-au sprijinit cu stranii considerații teoretice. Astfel *D'Holbach* nega distincția dintre omul fizic și omul moral; cât privește morală, ea este ceva artificial, fiindcă natura nu cunoaște decât instincte. *Feuerbach* formula, această concepție, în cuvintele: „*Omul este ceea ce mănâncă*“, fiindcă, în definitiv, „*omul cugetă cu pântecele*“. Aceluiaș *Calicles* i-a slujit școala engleză dela *Manchester* a lui *Beutham* și *St. Mill*, atunci când l-a decretat pe om sieși lege și, a subordonat utilității valorile morale. Pe acest *Calicles* l-a promovat morală forței și a egoismului, preconizată de Fr. Nietzsche, precum și rasismul cu corelatele lui.

Acest *Calicles* al timpurilor moderne a pus tehnica, — această minunată creație a știin-

ței desinteresate, în slujba exterminării omului, declanșând răzmerițele dintre noroadele lumii.

Ce opunem acestui om desfigurată, acestui monstru cu multe capete, care pricinuește atâta suferință în lume? Pe omul creat după „chipul și asemănarea lui Dumnezeu“, pe omul ființă rațională, etică și religioasă, pe omul care nu se lasă dominat de instinctele primare, ci ascultă șoptele „instinctului metafizic și religios“ din el, chemarea cerului, vocea Creatorului său. Acesta își rostuește viața la lumina harului și se supune ordinii morale instituite de Creatorul său. Are grijă să-și facă rânduială, întâi, în compartimentul vieții lui interioare, pentruca de aici să se reflecte și în afară, în societate. El este asemenea lui Socrate, prețuind *virtutea* ca mijloc de desăvârșire morală și de casare a animozităților sociale.

Virtutea este nestemata regalității umane; prin ea facem dovada că nu suntem exclusiv exemplare zoologice sau conglomerate atomice, ci suntem străbătuți de fiorii infinitului și vrăjiți de chemarea asemănării cu Domnul. Dar o modelare a ființei noastre în Duhul marilor idealuri umane cere *eroism*; prin el biruim piedecile ce se interpun în calea ascensiunii spre înălțimile azurii ale cerului, ca: prejudecățile, ironiile detractorilor morali, demonii tineretii diferitele idei morbide etc... Biruința deplină — recte ridicarea noastră pe culmile spiritualității mântuitoare — e condiționată de legătura ce se cuvine s'o avem cu izvorul vieții, cu viața din care, prin artera credinței, primim seva tonificării morale.

Ținând ochii mereu îndreptați spre „cetatea cu temelii puternice al cărei meșter și

lucrător este Dumnezeu" (Evrei XI, 10), vom avea ca permanentă a vieții noastre „duhul de viață dătător“, care înflăcărează și încălzește — deopotrivă — mintea și inima. În felul

acesta, vom substitui pe omul tributatar patimilor, pe Calicles, cu omul liber să se unească cu Domnul și să viețuiască în frăție cu semenii.

Ion Bunea

RĂSCUMPĂRAREA

Când creștinismul era în fașe, un cetățean din Ierusalim, cu numele Saul, urzea cele mai diabolice gânduri asupra ucenicilor Domnului, pentru a-i asupri și chiar a-i ucide. Ba, a primit scrisori dela mai marii lui, către sinagogile din Damasc, ca dacă ar afla pe unii care ar urma calea învățării lui Hristos, fie bărbați ori femei, să-i aducă legați la Ierusalim.

Când a purces în cale și nu de parte de cetate, iată fără de veste, a strălucit asupra lui o lumină din din cer. El înspăimântat fiind, a căzut cu fața la pământ și un glas a auzit: „Saule, Saule, pentru ce mă prigonești“. El a zis: „Cine ești, Doamne?“ Domnul a zis: „Eu sunt Iisus, pe care tu îl prigonești“. (Fapt. ap. 9, 4). Și urmând sfaturile Domnului s'a convertit: dintr'un înverșunat prigonitor a devenit cel mai înflăcărat propoveditor al creștinismului.

Nu arareori să întâmplă și în viața noastră de toate zilele, când suntem stăpâniți de gânduri răzbu-nătoare asupra fratelui nostru și în clipa când am săvârși fapta, ne întâmpină Domnul cu mila sa „și ne izbăvește de cel rău“. (Mat, 6, 13). Sau găsindu-ne pe marea furtunoasă a patimilor și al necredinții noastre, afundându-ne, ca odinioară Petru, mâna Domnului ne mântuește, (Mat. 14, 31), sau stând sub smochinul îndoelilor noastre, ca și Natanail cel chemat de Filip, glasul Domnului ne redă taina credinții (Ioan 1, 49) și mărturisim cu glas tare ca și Toma: „Domnul meu și Dumnezeu meu“. (Ioan 20, 28).

Câți dintre noi nu purcedem în calea tuturor desnașdejilor, ca și cei doi ucenici Luca și cu Cleopa spre Emaus și chiar alături fiind Iisus, ne facem a nu-l recunoaște, până ce îndurarea Domnului ne redă lumina credinții. (Luca 24, 32).

Iată Iisus în ipostasa lui preamărită ca Mântuitorul lumii. Dumnezeu l-a trimis pe pământ, ca prin El să se desăvârșească iubirea Tatălui între fiții oamenilor: iar iubirea stă în aceea, că nu noi am iubit pe Dumnezeu, ci El ne-a iubit pe noi și a trimis pe Fiul său, ca jertfă de răscumpărare pentru păcatele noastre.“ (Ioan 4, 10).

Dumnezeu a creiat lumea din iubire și pe om l-a pus coroană a fapturilor sale. (Fac. 2, 15). Tot din iubire a făcut făgăduința primilor oameni după cădere, că va trimite un Mântuitor, care va sfărma capul șarpelui. (Fac. 3, 15). Din iubire a suferit toate blăstămățiile poporului ales timp îndelungat și nu l-a gonit dela fața Sa, ci în timpul foametei l-a hrănit cu mană din cer și pentru cei mușcați de șerpi veninoși a ri-

dicat pe lemn șarpele de aramă, ca privindu-l să nu moară. (Num. 31, 8).

Din iubire Dumnezeu a iertat păcatele Ninivitenilor la predica pro-rocului Iona. (Iona 3, 10). Și tot din iubire a îndurat faptele vrășmașe și fărâdelegile oamenilor și toate crimele și războaiele lor.

Desăvârșita iubire și-a arătat-o, Dumnezeu-Tatăl, prin ridicarea Crucii pe locul Căpățânii, pe care Iisus și-a dat viața, drept preț de răscumpărare pentru păcatele noastre. „Dragoste mai mare decât aceea, ca cineva să-și pună sufletul său pentru prietenii săi, nimenea nu are“. (Ioan 15, 13).

Pentru exemplificarea acestei iubiri divine, iată următoarea întâmplare:

Un om nemulțumit cu soarta și-a lăsat casa, soția și copilul, plecând în Argentina să câștige avere. După câțiva ani de ședere, i-a venit dor de familie și scrie acasă: „Vină cât mai curând și adu și copilul, trimit mandat și bani de drum“.

Sub bolta cerului senin și pe apă liniștitoare a mării vaporul mergea plăcut și pe atât de senin era și sufletul soției, că în sfârșit își revede soțul. Când de-odată se simte o neliniște și o alergare grabnică printre marinari, ba, sună alarma, dând veste de primejdia apropiată și o clipă de desnașdejde saltă inima fiecărui căldător. Căpitanul vaporului anunță: „Suntem în pericol, un mare foc a izbucnit în cabina de lucru a vaporului, nu-i chip de scăpare, nu răspund pentru nimeni și fiecare să-și salveze viața cum poate!“

Iscușiții marinari au lansat bărcile de salvare și într-o clipă au fost încărcate cu căldătorii disperați. Cine a rămas în vapor? Mama, cu părul despletit, cu ochii în lacrimi, cu fața crispată și cu copilul lipit de grumazii ei, plângând s'a îndreptat spre cei din barcă, întrebându-i: „Nu cumva aveți vreun loc!“ Mulțimea răspunde „nu!“ Dar un alt glas spune: „Ba, este, dar numai un singur loc“ și atunci mama aruncă copilul în brațele lor, zicând: „Primiți-l“, iar ea să aruncă în valurile apei înecându-se.

Pr. V. ȘEULEANU

Calendarul de perete

al Episcopiei a apărut și a fost expedit la parohii și protopopiate. Costul unui exemplar este 15 lei — s'va vinde cu 18-20 lei bucata.

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

■ Ministerul Educației Naționale face cunoscut că pe lângă fiecare școală primară din țară au luat ființă cursuri ținute pentru analfabeți. La aceste cursuri se vor putea înscrie toți neștiutorii de carte dela vârsta de 16—46 ani.

■ A fost reziliat contractul de concesiune intervenit în 1929 între Statul Român, reprezentat prin CAM, și Societatea Suedeză STAB (Svenska Tandsticks Actien Balaget) principala deținătoare de acțiuni ale societății „Chibriturile“. Această reziliere a fost cerută de Ministerul de Finanțe și efectuată printr'o ordonanță prezidențială pe care Tribunalul Ilfov a dat-o Marți 9 Dec. a. c.

■ Dl Gh. Tătărescu preș. partidului național liberal și-a înaintat demisia din această calitate pentru motive de sănătate, retrăgându-se la Poiana-Gorj.

■ Noua lege a avocaților a fost votată de Parlament. Prin aceasta se reduce simțitor numărul avocaților din barouri, iar acestea se transformă în „colegii“.

Se introduce o nouă metodă de judecă, și se aleg dintre oamenii muncii judecători și apărători populari.

EXTERNE

■ D. Harold Wilson ministru pentru comerțul exterior al Angliei, întorcându-se la Londra după vizita sa la Moscova, a anunțat în Camera Comunelor, că tratativele duse au fost încheiate cu deplin succes. Dsa a anunțat că guvernul sovietic a căzut de acord să livreze o mare cantitate de cereale din producția anului 1947 Angliei. În cursul tratativelor s'a stabilit prețul și transportul acestor cereale. Imediat după semnarea acordului, Uniunea Sovietică va începe livrările. În schimbul lor, Anglia va furniza mașinării. Materialele de construcție solicitate de Anglia, vor putea fi livrate numai în luna Mai, deoarece porturile prin care ar urma să se facă transportul, sunt impracticabile din cauza înghețului. D. Harold Wilson și a încheiat expunerea precizând că în luna Mai 1948, urmează să se încheie un acord comercial între cele două țări de o amploare și durată mai mare.

■ Postul de radio Censi a anunțat, pe baza unor știri din surse bine

informate, că guvernul Kuomintangului a hotărât să vândă insula Formoza Statelor Unite, pentru a primi mai departe ajutor din America.

BISERICESTI

■ Tuturor preacucernicilor protopopi și preoți cari m'au cinstit cu bunele lor urări de ziua numelui meu, le trimit pe această cale ville mele mulțămiri și arhieresti binecuvântări.

Episcop NICOLAE

■ Preacucernicii protopopi sunt stăruitor invitați să trimită imediat după Sărbători prețul calendarelor ce li s'au trimis spre desfacere în cuprinsul protopopiatului.

Ultimul termen pentru achitarea tuturor calendarelor trimise — (nu se primesc nici un fel de retouri) — este data de 15 Ianuarie 1948.

Cu aceeași urgență așteptăm să ni se trimită, din partea celor ce n'au făcut încă acest lucru, sidoxia răscumpărarea discurilor, taxele pentru fondul de penzii, pentru fondul preoților nebugetați și pentru fondul de înmormântare.

Consiliul Eparhial

■ Orfelinatul dela Sibiu este un mare exemplu de samaritan modern al Bisericii ortodoxe. Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Dr. Nicolae Bălan, și-a asumat de bună voie, înfierea duhovnicească și purtarea de grijă pentru 60 de copii orfani, pe care li crește pentru Hristos și neam în condițiuni de invidiat, chiar și pentru copiii de oameni instăriți.

Orfelinatul dela Sibiu este susținut, din cele ale Martei de către preoțimea și credincioșii Arhiepiscopiei care colectează alimente și bani, dând astfel un frumos exemplu de creștinism activ, de milostenie și jertfă pentru deapropapele, după învățătura Scripturii.

■ Vechiul deziderat al bănătenilor de a avea mitropolie fiind împlinit, I. P. S. S. Dr. Vasile Lăzărescu a fost întronizat în cetatea Timișorii ca Arhiepiscop al Timișorii, având ca episcopie sufragană Caransebeșul.

Dorim noii așezări bună sporire spre lauda lui Dumnezeu și înălțarea neamului.

BIBLIOGRAFIE

Candid C. Mușlea: BISERICA SF. NICOLAE DIN SCHEII BRAȘOVULUI. Vol. II. (1743—1837). Cu 62 ilustrații în text. Brașov, 1946.

Voevodala biserică din cetatea Brașovului, cu hramul marelui ierarh Nicolae, și-a avut și până acum istoria ei scrisă. Nu însă în întregime. Sarcina de a scrie istoria întregă a acestui vechiu lăcaș de închinare ortodoxă și a luat-o Părintele Candid C. Mușlea, distinsul profesor al liceului „Andrei Șaguna“ de sub poalele Tâmpii brașovene. Și P. C. Sa e pe cale de-a-și duce la bun sfârșit atât de nobila sarcină. Căci după ce primul volum al acestei prețioase lucrări apăruse în anul 1941, anul

trecut a scăpat din tiparnița „Astrei“ brașovene al doilea volum masiv de 455 de pagini.

Autorul — un iscusit cercetător al trecutului bisericesc al Brașovului — face să se perindeze prin fața ochilor noștri duhovnicești numeroasele dinastii de preoți (Tempea, Duma, Datcu) cari au slujit cu credință Legii Domnului, la altarul bisericii Sf. Nicolae din Brașov, arătând pe'n-delete toate strădaniile și luptele lor cu Magistratul săsesc din acest oraș, sau cu alte autorități potrivnice din cuprinsul Crăiei Ardealului sau al Împărăției Habsburgice.

Aceeași osteneală și căldură sufletească o cheltuiește autorul în ară-

tarea osârdiei poporului credincios din Scheiu pentru credința strămoșască.

Răsfoind cu luare aminte lucrarea Părintelui C. Mușlea, rămâi cu înălțătoarea impresie a unei fresce plină de culoare și măreție istorică.

Autorul știe povesti limpede și frumos. Totuși, pentru a fi cât mai credincios adevărului, dă cuvântul documentului autentic — ori decăteori are prilejul s'o facă. Și-l are foarte des. Această metodă de lucru împrumută cărții o mireasmă dintre cele mai plăcute, așezând pe lector de-adreptul în atmosfera timpului și-a persoanelor înfățișate.

Condițiile tehnice în care a apărut lucrarea Părintelui C. Mușlea alcătuiesc un justificat elogiul la adresa Tiparniței „Astra”, conduse de dl Prof. I. Colan.

Bunul Dumnezeu să-i ajute Părintelui C. Mușlea, să-și vadă tipărit cât mai grabnic și al treilea volum din atât de prețioasa istorie a Bisericii Sf. Nicolae din Scheii Brașovului.

D. P.

Prot. Dr. Ilarion V. Felea: MĂNTUIREA. Biblioteca „Calea Mântuirii” Nr. 4-5. pg. 61, Lei 20.—

Părintele Ilarion V. Felea, Rectorul Academiei Teologice arădane este cel dintâi stegar al scrisului bisericesc de pe graniță.

După cât tipărește, predică dela amvon, dela catedră, sau de pe lungile drumuri misionare, credem că ziua muncii sale obișnuite începe înainte de luminatul soarelui și se sfârșește mult după întunecul nopții.

E cel dintâi stegar al scrisului bisericesc nu numai prin cantitatea celor publicate ci mai ales prin calitatea neobișnuit de aleasă a toate câte cuprinde în scrisul său.

Dela studiile profunde de teologie, pline de erudiție, de migală și de mult miez, doveditoare de largi orizonturi culturale, până la săptămânalele articole antisectare din „Calea Mântuirii”, „Biserica și Școala” pe care singur le duce la bună izbăvire, Păr. Dr. Ilarion V. Felea face lucrare de harnic ostaș și mărturisitor ales al lui Hristos.

Nu-i locul și poate nu-s omul potrivit să fac potretul acestui bun preot și adevărat cărturar creștin care a mas cândva și pela Cluj, dar pricina țcare a slobozit aceste puține aprecieri a fost prilejuită de ultima cârticică primită: „Mântuirea”, care umplând paharul bucuriei, a revărsat aceste întâmplătoare aprecieri.

Pornind dela ideea de a pune în mâna marelui cititor — poporul — o carte ușoară de îndrumare în problemele dogmatice ortodoxe, broșura „Mântuirea” află prilej de a discuta și lămurii într-o formă clară următoarele mari întrebări: I. Cine este Mântuitorul? II. Ce este mântuirea? III. Durerea păcatului. IV. Mântuirea din cătușele păcatului. V. Condițiile sfințirii. VI. Biserica. VII. Sfântul har. VIII. Credința dreaptă. IX. Faptele bune. X. Siguranța mântuirii.

Rodul unei atari broșuri, care se înfrățeste cu râvna propagandei prin viu graiu, prin ostenele fără hodină la „Școala de Dumineca” și alocurea, se pot citi mai ales în sporita desțelenire și stăpîrea pecinginei sectare, care făcuse amara pagubă ogorului ortodox din Eparhia Aradului.

Pentru buna sporire a acestei alese râvne, rugăm pe bunul Dumnezeu să-i dea sănătate și multă putere de muncă bunului slujitor, întru izbândă lui Hristos.

Broșura „Mântuirea” se poate căpăta cu prețul de nimic (20 Lei) dela Librăria „Diecezana” Arad.

REVISTA TEOLOGICĂ Nr. 7 10, Iulie-Octombrie 1947. Redacția și administrația: Sibiu, Academia Teologică.

Excelenta revistă condusă cu înaltă competență științifică de Păr. Dr. Grig. T. Marcu, eminentul profesor al Academiei Andreișane, a apărut din nou, ducând în casa fiecărui cititor al ei o explicabilă bucurie. Caietul de care vorbim e mare cât un volum, bogat cât o enciclopedie și frumos ca toate publicațiile cari ies de sub teascurile „Arhidiecezanei” sibiene.

Cuprinzătoarele studii, articole, cronici și recenzii ale acestui împătrit număr al Revistei Teologice sunt semnate de: Dr. Grig. T. Marcu, Dr. I. Lupaș, Dr. Nicolae Mladin, † Dr. Seb. Stanca, I. Opreș, Dr. Nicolae Terchila, Dr. Liviu Patachi, A. Scurtu, Dr. Ștefan Zissulescu, Dr. Teodor Bodogae și Gh. Secaș.

Câteva pagini de note și informații din câmpul vieții ceștne universale rotunzesc cuprinsul neobișnuit de bogat al ultimului caiet cu care vechea publicație sibiană bate, de Crăciun, la poarta fiecărui abonat al ei.

CARTE DE RUGĂCIUNI tipărită cu binecuvântarea I. P. S. Mitropolit Lt. Emilian, și cu îngrijirea Prețului George Antonescu, în anul Domnului 1947, luna Septembrie, în Tipografia Sfintei Mitropolii a Sucevii. Suceava, 1947. pag. 100.

Tipicul cărților de rugăciuni este îndeobște cunoscut: Încep cu rugăciunile zilnice, urmate de rugăciunile feluritelor trebuințe, ca să sfârșească prin îndemnuri și sfaturi mântuitoare de suflet.

Dar precum gospodina cea bună și chibzuită știe face hrană aleasă și din puține bucate, tot astfel harnicul părinte Antonescu dela Suceava, a știut, din sărăcia cu care se luptă eroic la tiparniță, să facă o hrană aleasă, folositoare răzeșilor și plăeșilor din văile și colnicile bucovinene.

„Cartea de rugăciuni” editată la Suceava, ne-a adus de sărbători, aerul proaspăt al pădurilor bucovinene „păstrătoare de legi și datine”, ne-a adus în vedere cea dinăuntru chipul drag al dreptcredinciosului fărăn bucovinean, ne a adus aminte de plăuri și oameni, cu care ne am înfrățit și vom rămânea pururea înfrății, în munca pentru Hristos.

Pentru această bună faptă a Tiparniței Mitropolitane dela Suceava și pentru altele ce vor urma, trimitem frățeasca noastră dragoste părintelui George Antonescu și supusa noastră laudă I. P. S. Sale Emilian.

„ALTARUL BANATULUI”. Revistă de zidire sufletească și de știință teologică a Eparhiei Caransebeșului. Iulie-Deceembrie 1947.

Alături de „Revista Teologică” „Altarul Banatului” este cea de a doua publicație periodică de studii și cercetări teologice, în Ardeal.

Grupul de profesori dela Academii ardeleni, la care se adaugă condeieri din restul țării și-au mănecat munca și au reușit să zidească o aleasă revistă de cultură și îndrumare teologică.

Ultimul număr (7-12) are următorul cupri s: Arh. Dr. L. Busuioc: Oameni noi; Prof. Dr. Gh. Cotoșman: Banatul și Biserica bănățeană în epoca Principiilor naționali; Prof. Dr. M. Chialda: Profetul Maleahi despre preoțimea Vechiului Testament; Preot Dr. Petre Rezuș: Pentru o nouă redactare a vieții Sfinților; Prof. Dr. M. Bănescu: Fundamentarea științifică a empirismului pastoral; Diacon Nicolae Corneanu: Cercetări de estetică creștină; Pr. Lt.-col.

Daicoviciu: Munca în lumina Sfintei Scripturi; Prof. Teodor Sperdea: Solidaritatea cooperatistă rurală și progresul; Pr. Petre Bogdan: Epoca de aur și epoca aurului; Prof. Virgil Turcan: Portrete ortodoxe: Eftimie Murgu; Comentarii, recenzii, note bibliografice, cronici și bibliografie teologică semnate de Dr. M. Bănescu, Prof. B. Răduleanu, Prof. P. Resuș, N. Corneanu etc.

„Altarul Banatului” intră cu proxi-

mul număr în cel de al V-lea an al existenței sale. Pentru bunele roade ce le aduce culturii teologice ortodoxe revista din cetatea de scaun a P. S. Veniamin e vrednică de toată lauda noastră.

Ghedeon

Dorim tuturor colaboratorilor și cititorilor noștri sărbători fericite și Anul Nou cu bine!

„Renașterea”

PARTEA OFICIALA

Nr. 6974/1947.

Circulară

Potrivit dispozițiilor Sfântului Sinod, abonamentul la revista „Biserica Ortodoxă Română”, după stabilizare, este următorul:

1. 450 lei pentru parohiile care au achitat înainte suma de 500.000 lei și
2. 600 lei pentru parohiile care nu au achitat nici un ban până la 15 August 1947.

Aducând cele de mai sus la cunoștința tuturor Oficiilor noastre parohiale, le invităm ca atunci când vor primi un aviz în acest sens să achite cât mai repede obligațiile materiale ce le au față de Institutul Biblic, care editează revista de mai sus.

Cluj, din ședința Consiliului Eparhial dela 3 Decembrie 1947.

NICOLAE

Episcop

C. Hașcău

secretar

Nr. 6948/1947.

Comunicat

Prea Cucernicilor Protopopi, Cucernicilor Preoți și adm. parohiale din cuprinsul Eparhiei, adm. Moșiei Nușeni și adm. Fundațiunii Galaction și Maria Șagău-Pietriș, le aducem la cunoștință următoarele:

În Monitorul Oficial Nr. 271 din 22 Nov. a. c. a fost publicată Decizia Nr. 1533 dată de Min. Agriculturii și Domeniilor și Min. Afacerilor Interne, prin care „Prefecturile împreună cu Camerele Agricole vor stabili în fiecare județ modalitatea de executare a lucrărilor”, privitoare la pomicultură, viticultură, legumicultură și la cultivarea terenurilor virane (neclădite).

Atragem atenția tuturor asupra cuprinsului acestei decizii și-i îndemnăm cu stăruință ca s'o cetească, iar pe cei interesați li îndrumăm s'o execute.

Prin executarea ei, pe lângă folosul real ce-l vor obține în viitor, vor fi scutiți și de umările imediate pe care cei neglijenți le vor suferi, potrivit celor spuse în art. 5 și 6, al cărui cuprins este următorul:

„Art. 5. — Cei care nu vor executa dispozițiunile de mai sus, se vor pedepsi conform prevederilor art. 63, 64 și 65 din legea pentru mobilizarea agricolă din 15 Martie 1943, cu închisoare dela 2 luni la 5 ani.

Organele administrative și polițienești ca și cele agricole, care vor înlesni sustragerea cultivatorilor dela obligațiunile prevăzute în prezenta deciziune vor fi pedepsiți cu închisoare dela 6 luni la 2 ani conform dispozițiunilor prevăzute la art. 66 din aceeaș lege.

Art. 6. — În afară de pedepsele prevăzute la art. 5 din deciziunea de față, celor ce nu se supun prevede-

rilor arătate mai sus, și deci nu vor executa lucrările în termen, li se vor lua viile, livezile de pomi și grădinile și se vor atribui de către comitele cetățenești locale și organele agricole, cetățenilor dornici de a le cultiva în bune condițiuni, fără nici o despăgubire în folosul proprietarilor vinovați.”

Cluj, din ședința Consil. eparhial dela 3 Dec. 1947.

NICOLAE

Episcop

C. Hașcău

secretar eparhial

Nr. 7129/1947.

Circulară

Prea Cucernicii Protopopi și preoți din cuprinsul Eparhiei sunt poștiți să ne trimită, până la data de 20 Ianuarie 1948, direct la Episcopie, lista cărților din biblioteca parohială și lista cărților din proprietatea personală a Prea Cucernicilor lor.

În liste se va arăta: autorul, titlul, anul și locul apariției numărul paginilor și prețul aproximativ de azi al fiecărei cărți sau broșuri.

Listele se vor întocmi în două exemplare. Un exemplar se va trimite Episcopiei, iar celălalt se va păstra în arhiva parohiei.

Cluj, la 15 Dec. 1947.

NICOLAE

Episcop

Const. Hașcău

secretar

Nr. 7050/1947.

Circulară

Vă aducem la cunoștință că parohii cari au achitat Sodoxia și suma este intrată la Cassieria Eparhială, fie în lei stabilizați, fie în lei nestabilizați, rămâne bine achitată. Cele restante vor achita pe cea prescrisă în cel mai scurt timp, în lei stabilizați 2 lei de suflet.

Cluj, din ședința Consil. eparhial dela 10 Dec. 1947.

NICOLAE

Episcop

Const. Hașcău

secretar

Nr. 6765/1947.

Comunicat

Institutul „Creditul Național Agricol” cu sediul București a aprobat să acorde credite pentru exploatare agricole și Cucernicii preoți pentru cultivarea sesiilor parohiale.

Cucernicii preoți cari doresc a solicita astfel de credite se vor adresa sucursalelor celor mai apropiate ale acestei Instituții care sunt în Alba Iulia, Bistrița, Cluj, Dej, Tg.-Mureș, Turda și Zălau.

Domnii Directori ai sucursalelor vor da toate lămuririle cu creditele.

Cluj, din ședința Consil. eparhial dela 26 Nov. 1947.

NICOLAE

Episcop

Const. Hașcău

secretar

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj